

**QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX)
ĠURISDIZZJONI SUPERJURI
SEZZJONI ĠENERALI**

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Illum Il-Ħamis, 1 ta' Ottubru 2015

Ċitazzjoni Numru: 15/1998

**Tarcisio Rapa, u
Grace konjuġi Rapa**

vs

**Winston Montanaro Gauci,
u s-Socjeta' Minor Quay Limited**

Il-Qorti,

Rat iċ-Ċitazzjoni li permezz tagħha l-atturi, wara li ppremettew:

Illi l-atturi huma proprjetarji tal-fond magħruf bhala "Republic Restaurant, Trattoria" fin-numru 24, Triq Marina, Marsalforn li tgawdi numru ta' twieqi fuq spazju li minnu għandu aċċess il-konvenut;

Illi reċentement u senjament 4 ta' Jannar 1998, l-atturi skoprew li l-konvenut kien ikkostruwixxa taraġ appożitament għall-imsemmija tieqa, u kompli biex saqqaf dan it-taraġ u l-ispazju bl-arkati;

Illi b'dan il-mod id-dawl li tircievi l-istess tieqa u konsegwentement il-fond ta' l-atturi, naqas madwar sebgħin fil-mija (70%);

Illi għalhekk dan l-aġir tal-konvenut jikkostitwixxi spoll vjolenti u klandestin.

Talbu lill-konvenuti jgħidu għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara li l-konvenut ikkommetta spoll vjolenti u klandestin fil-konfront ta' l-atturi meta huwa kkostruwixxa taraġ appożitament għat-tieqa ta' l-atturi, u saqqaf it-taraġ u l-ispazju bl-arkati;

2. Tikkundanna lill-istess konvenut sabiex jirripristina l-ispoll minnu kommess billi jpoġġi kollox fl-istat oriġinali tiegħu fi żmien qasir u perentorju li jiġi prefiss;
3. Fin-nuqqas tawtorizza lill-atturi sabiex jagħmlu dawk ix-xogħolijiet mehtieġa sabiex kollox jerga' jitpoġġa fl-istat li kien qabel ġie kommess l-ispoll, taht id-direzzjoni ta' perit nominand.

Bl-ispejjeż u bl-ingunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni tal-fatti tal-atturi debitament ikkonfermata minn Tarcisio Rapa.

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet tal-konvenuti li eċċepew:

1. Illi d-domandi attriċi huma nfondati fid-dritt u fil-fatt u dan billi dak kollu li sar mill-konvenuti qiegħed isir strettament skond il-jeddijiet tagħhom u ma ġie kommess ebda spoll a dannu tal-atturi;
2. Illi din iċ-ċitazzjoni ma saritx għajr bi skop vessatorju proprju sabiex tfixkel lill-konvenuti fl-iżvilupp ta' hwejjigħom.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri bid-dritt u fil-fatt.

Rat id-Dikjarazzjoni tal-fatti tal-istess konvenuti kkonfermata bil-ġurament ta' Winston Montanao Gauci.

Rat in-Noti tal-Osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti.

Rat id-digriet tagħha tal-15 ta' April 2015 fejn awtorizzat lill-konvenuti jressqu eċċezzjoni ulterjuri.

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet ulterjuri tal-konvenuti tad-19 ta' Mejju 2015 li biha eċċepew:

1. Illi l-esponenti qed jissolleva n-nuqqas ta' interess ġuridiku ta' l-atturi peress li permezz ta' kuntratt datat 30 ta' Marzu 2000, l-atturi Tarcisio u Grace Rapa bieghu r-ristorant tagħhom bl-isem 'Republic Restaurant' (li huwa l-fond mertu ta' din il-kawża) lil Ta' Guzman Limited kif ukoll bieghu lill-istess id-drittijiet litigjuzi inkombenti fuq l-istess fond.
2. Salv eċċezzjonijiet ohra.

Rat in-Nota tal-Osservazzjonijiet tal-konvenuti dwar din l-eċċezzjoni ulterjuri.

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda prodotti, l-affidavits u d-dokumenti oħra esebiti.

Rat id-digriet tagħha tas-26 ta' Mejju 2015 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża ta' spoll. In vista pero' tal-eċċezzjoni ulterjuri tal-konvenuti dwar in-nuqqas ta' interess ġuridiku fl-atturi li jissoktaw b' din il-kawża, ser tiġi ttrattata qabel xejn din l-eċċezzjoni.

Il-**Mattirolo**¹ ifissier b' mod tassew luċidu x' inhu l-interess ġuridiku li jrid ikun hemm f' kull kawża, bil-mod segwenti:

*"54. L'azione presuppone il diritto, che essa e' chiamata a tutelare; ma perche' la si eserciti e' mestieri che vi si abbia interesse. Indi' la massima di giurisprudenza tradizionale "l'interesse e' la misura di azione" "point d'interet, point d'action". Il Codice di procedura civile italiano enuncia questo principio, applicandolo sia all'attore che al convenuto: all'articolo 36 (illum art.100 c.p.c.) e' detto che 'per proporre una domanda in giudizio e per contraddire alla medesima, e' necessario avervi interesse' l'interesse necessario per potere partecipare alla causa in qualita' di attore, di convenuto, o di terzo interoeniete - deve essere **diretto, legittimo, e attuale.***

*55. E' mestieri dapprima che l'interesse sia **diretto, personale**, perche' ... niuno e' ammesso a stare in giudizio se non per difesa di un interesse proprio, o di persona che esso legalmente rappresenta.*

*56. L'interesse deve in secondo luogo essere **legittimo**, cioe' confome al diritto di chi sta in causa. L'interesse e' cosa essenzialmente distinta dal diritto, come l'utile e' distinto dal giusto; l'azione compete soltanto a tutela dei diritti, l'interesse e' la molla che la mette in esercizio. Quindi, se l'interesse e' scompagnato dal diritto, non vi ha azione, non giudizio possibile; cosi' che, per isituire un giudizio, non basta che un fatto d'altri pregiudichi i nostri interessi, ma occorre che questo fatto ci arrechi un danno giuridico, danno che non esiste se non e' injuria datum, se cioe' non e' prodotto da chi, esorbitando dalla sfera del diritto proprio, offende un nostro diritto.*

*57. Per ultimo l'interesse deve essere **attuale**, val quanto dire occorre che esista al momento in cui si propone l'azione. Avvertasi pero' che l'interesse puo' essere attuale, sebbene il diritto a cui si riferisce sia soltanto a termine, od anche solo eventuale; imperocche' anche un diritto eventuale puo' essere leso; e la lesione fa sorgere l'interesse attuale e legittimo ad ottenere al ricognizione del diritto col mezzo di una condanna preventiva, che risolva la contesa presente" .*

¹ Trattato di Diritto Giudiziario Civile Italiano; Torino 5ta. Ed. 1902 # 54 et. seq. pag.50 -52

Il-liġi proċedurali tagħna ma tipprovdux artikolu speċifiku dwar dan l-interess ġuridiku f'kawża bħal ma tagħmel dik taljana. Imma kif kellhom okkazzjoni jgħidu l-Qrati tagħna:

*“ Fu nondimeno ritenuto nella patria giurisprudenza, malgrado il difetto di una precisa disposizione della legge in materia, e come corollario di queste due disposizioni (ss. 256 u 960) che base e misura di ogni azione giudiziario e' l'interesse in chi la istituisce e in chi la contesta; perche' se l'interesse e' una condizione sine qua non per il semplice intervento o per l'appello, e' tale con maggior ragione per poter iniziare un giudizio”.*²

Fil-każ in eżami l-konvenuti jargumentaw li kif jirriżulta mill-kuntratt pubbliku in atti nutar Dr. Michael Refalo tat-30 ta' Marzu 2000, l-atturi bieghu lis-soċjeta' "ta' Guzman Limited" (C26004) il-proprjeta' ta' "the catering establishment (restaurant) named 'Republic Restaurant Trattoria' number twenty five (25) at other times number twenty four (24) Marina Street, Marsalforn, limits of Żebbuġ, Gozo."³ M'hemmx dubbju li dan il-fond huwa l-istess wieħed indikat fiċ-ċitazzjoni fejn l-atturi jallegaw li seħħ l-ispoll mertu ta' din il-kawża.

Fl-istess kuntratt ġie stipulat *inter alia* li: "Also included in this present sale are all litigious rights which the present vendors have over the tenement being sold in virtue of this deed."⁴ Dan ifisser li ġie kjarifikat fil-kuntratt li kwalunkwe drittijiet litigjużi li kien hemm rigward dan il-fond, inkluż għalhekk proprju din il-kawża li allura kienet għadha pendent, kienu qed jiġu trasferiti lill-istess soċjeta' kompratriċi.

Permezz tar-rikors tagħhom tal-1 ta' Novembru 2011 f'din il-kawża l-atturi talbu l-assunzjoni tal-atti tal-kawża mis-soċjeta' "ta' Guzman Limited" flimkien magħhom, u dana peress li fil-mori tal-kawża kienu ttrasferew lil din is-soċjeta' l-proprjeta' tal-fond li dwaru saret il-kawża presenti. Imma bid-digriet tagħha tal-15 ta' April 2015, din il-Qorti ċaħdet it-talba għax "...Atturi f'kawża jistgħu biss jitolbu l-kjamata fil-kawża ta' terzi, a tenur tal-artikolu 961 tal-Kap.12, jekk ikun jenhtieg għall-integrita' tal-ġudizzju, u mhux li jizdiedu atturi oħra magħhom." Żiedet tgħid ukoll illi: "F'ċirkostanzi simili t-talba għandha ssir minn min ikun irid jassumi l-atti u mhux mill-atturi stess, u dan a tenur tal-artikolu 810A tal-Kap.12."⁵ Sakemm pero' din il-Qorti giet biex tagħti s-sentenza tagħha, baqgħet ma saret ebda talba mill-proprjetarji l-godda sabiex jassumi l-atti tal-kawża. Minn naħa l-oħra l-atturi lanqas taw ebda spjegazzjoni dwar x'interess ġuridiku seta' għad baqagħlhom f'din il-kawża, u dan in vista ta' dak li ġie dikjarat fil-kuntratt ta' bejgħ, kif indikat hawn fuq, lanqas setgħu jagħmluh.

² Micallef Goggi vs Armando Mifsud kollez vol.XXVII.I.507

³ Ara kopja ta' dan il-kuntratt esebita permezz tan-Nota tad-29 ta' Mejju 2015, a fol.276 - 281 tal-process

⁴ A fol.280 tal-process

⁵ Ara digriet a fol. 268 -269

Huwa magħruf li l-interess ġuridiku f'kawża jrid jissussisti mhux biss fil-bidu tagħha, meta tiġi ppresentata, imma matul il-kors kollu tagħha, sa ma tingħata d-deċiżjoni. Jirrizulta għalhekk illi, għalkemm l-atturi kellhom interess ġuridiku meta ntavolaw il-kawża presenti fis-16 ta' Jannar 1998, għax jirrizulta, anke mill-provenjenza indikata fil-kuntratt hawn fuq imsemmi, li dakinhar kienu l-proprietarji tal-fond mertu ta' din il-kawża, l-interess ġuridiku tagħhom ma baqghax jeżisti minn meta ttrasferew dan il-fond lis-soċjeta' "ta' Guzman Limited" fit-30 ta' Marzu 2000, inkluż id-drittijiet litigjużi li kien hemm dwar l-istess fond. L-unika mezz għalhekk sabiex tiġi salvata din il-kawża kien illi, kif spjegat il-Qorti fid-digriet tagħha tal-15 ta' April 2015, s-soċjeta' li xtrat dan il-fond tassumi l-atti tal-kawża.

Għal dawn il-motivi tiddecidi l-kawża billi tilqa' l-eċċezzjoni ulterjuri tal-konvenuti u tiddikjara li l-atturi m'għandhomx interess ġuridiku f'din il-kawża u għalhekk tillibera lill-konvenuti mill-osservanza tal-gudizzju.

Bl-ispejjeż kontra l-atturi.

(ft) Paul Coppini
Maġistrat

(ft) Silvio Xerri
D/Reġistratur

Vera Kopja

Għar-Registratur

01.10.2015 - Sup15.1998 - Rapa Tarcisio et vs Montanaro Gauci Winston
1385